

# SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištevno, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Zaradi denšnjega praznika izide prihodnji list vtorek.

## Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Carigrad 7. sept. Telegrami Ali-paševi poročajo 6. septembra turško zmago pri Kozlovem. Rusi so bili čez Lom vrženi in izgubili 3000 mož, Turki pa 900. — „Havas“ poroča, da so bili Črnogorci pred Nikšićem tepeni (?) in so pustili oblegovanje.

Bukarešt 6. sept. Včeraj je bil v okolici Ruščuka večji boj; precej potem so začeli Rusi iz Slobodzije streljati s kanoni na trdnjavo ruščuksko, Turki so streljali cel dan nazaj in bombardiranje traja še danes. — Pretečeno noč so rumunske baterije v Kalafatu zavrnile Turke, ki so se hoteli bližati Cinperceniju.

## Vojska.

Pričakovali smo danes poročila, da je bila odločilna bitva pri Plevni, kjer so Rusi Osman-pašo z vzetjem Lovče uže od treh strani zajeli in bi ga uničili, ako ga zmagajo v bitvi.

Vsakako bodo menda morali to prej poskusiti, predno pride Mehmed-Ali-paša od Loma sem preblizu jim za hrbet. — Poročilo iz Šumle v „N. W. Tagblatt“, da se opira uže na Ruščuk in Dunav, je najbrž judovsko-nemška sleparija, en dan živa novinarska raca.

Telegram iz Carigrada, kakor ga je nam „Corr. bur.“ poslal, sicer natisnemo, ker dru-

zih telegramov nij, ali na carigradske baharije nij prerano verovati.

O moči obeh vojujočih strank, Rusov in Turkov, poroča „Pol. Corr.“ sledeče date: Odkar je bila prva bitka pri Plevni, dobili so Rusi vsak dan 2—3000 mož pomoči, vsega skup blizu 100.000 vseh orožij skupaj. S tem pa zaradi izgub v bitkah in po boleznih stan vojske nij samo prinešen na prvotno stopinjo, nego je celo veliko večji, kajti izguba znaša le nekaj 30.—40.000 mož. Daljne pomoči so uže na potu — in sicer: gardni kor, grenadirji in dve peš-diviziji s kakimi 100.000 kombatanji. Za službo v hrbtu armade se je uže počel t. m. polastilo 36 rezervnih bataljonov, in rezervni oddelki so se formirali v štiri armadno divizije. Razven uže poklicanih 180.000 dobrobrancev prvega razreda jih je od taistega razreda še ravno toliko na razpoloženje. Poleg tega bode od 13. novembra t. l. do 13. januarja b. l. pravilno novačenje, katero bode to pot dalo 218.000 rekrutov. Zdaj stoji v Dobrudži 1½ kora in nekaj kozaskih polkov, vsega skup 40—45.000 kombatanov, potem mej Nikopoljem, Pirgosom in balkanskimi soteskami sedem armadnih korov po 25.000 kombatanov, brigade strelcev, deset kozaskih polkov, bulgarska legija, tretja in četrta rumunska divizija, skupaj nad 200.000 kombatanov.

Tudi Turčija je v tem času urno iz vseh kotov svoje države zlekla vojake skup in jih proti Balkanu postavila, ob enem nove bataljone naredila in razvila moč, o kateri bi se ne bilo nikomur, ni prijatelju ni sovražniku sanjalo. Zdaj-le ima na bulgarskem

bojišči formiranih: pod Osman-pašo pri Plevni 60.000 mož, pod Sulejman-pašo, južno od Balkana 50.000 mož, pod Mehmed-Alijem in Ahmed-Ejubom na črti Šumla-Ruščuk 100.000 mož, pod raznimi poveljniki na črti Varna-Silistria okolo 50.000 mož; vsega skupaj 260.000 mož, od katerih se morejo nekateri odstotki nekombatantov odšteti. Tej resničnej moči Turkov se pridružuje še mnogo neregularne druhali, meščanske garde in rekrutiranje mladih in starih, ki ne stojé še ali pa uže več ne v vojaških letih. S tem je turško razvitje moči doseglo svoj vrhunec. A Rusom je pomoč in ukrepljenje tekar začelo dohajati, ono vedno raste in se množi. To znači sedanji razloček denšnje situacije mej ono pred enim mesecem.

Po bitvi pri Plevni je bilo jasno, da so Rusi bili preslabi, da bi Turke natepli. Vendar se je tudi slutilo, da Turki ne bodo mogli Rusov vreči. Kar se je takrat le slutilo, to kažejo danes dogodjaji. Situacija je dandenes v toliko še taista, ker si Rusi in Turki še vedno ravnotežje drže. Ob enem pa se more videti začetek onega stadija, ko Rusi dobivajo prevago. Zdaj se pač vidi, da je resničen izrek, da v vojski se meri moč. Inicijativo k odločilnemu vdarcu bodo začeli Rusi, in ta vdarec bode pokazal, kdo je krepkejši. A še dva faktorja se morata jemati v račun: prihajajoči pomočni oddelki, pa letni čas. Prvih se mora čakati, drugi pa odlaganja ne dovoljuje, ker potlej pride slabo vreme in mraz. Bržkone se bode torej kmalu odločilo, katera stranka bode končno zmagala.

## Listek.

### Osepnice in cepljenje kóz.

(Konec.)

Koncem 18. veka so osepnice hudo razsajale, a kmalu začetkom 19. veka so začele pojenjavati ter so potem za nekoliko let popolnem izginile. To izginjenje se je pripisovalo Jennerovi iznajdbi in sedaj se je Jennerovo cepljenje stoprv prav razširilo.

Ali žalostna skušnja je kmalu vse drugače učila. Osepnice se nijso samo zopet z nova prikazale ter začele še huje razsajati, kakor popred, napadale so tudi cepljenec ravno tako, kakor necepljenec, temveč nahajajo se v zgodovini cepljenja žalostni izgledi, kako so se prenesle cepljenjem kužne in ostudne bolezni.

Sedaj se nekoliko drugače cepi, kakor za Jennera. Cepivo od kravjih vimen je pošlo, ali se teško od roke tje prenese, zato se sedaj cepi od roke do roke, cepivo iz cepilnega

mehurčka se prenese na roko drugih cepiti se imajočih osob.

Cepljenje koz je sedaj po svetu uže jako razširjeno, skoraj povsod zahtevano, v mnogih slučajih treba spričevala, da ima kdo koze stavljene.

Vendar je tudi uže tabor protivnikov narastel, kateri se odločno cepljenju protivijo, in kateri zahtevajo, da se vsako posilje odpravi ter se nikomur skrb za svoje zdravje in svoj život zakoni ne omejuje. Ti protivniki so nastali uže za Jennera, a dandenes so mej njimi i možje, ki so po 25 let in po veliko tisoč ljudi cepili. Navajam samo nekatera imena: Collins, Epps, Herrman, Hamernik, Lorinser, Nittinger, Oidtmann, Pearce, Roser in dr., vsi doktorji zdravilstva.

Jenner je trditev, da cepljenje koz proti osepnici celo življenje varuje, nekoliko prenašlo izrekel, ker on še nij imel nikakove skušnje. On bi bil moral mnogo cepljencev do njihove smrti opazovati, potem bi bil stoprv v stanu svojo sodbo izreči.

Zdravniki so se tudi o tem pozneje dru-

gače prepričali ter so skržili to dobo na pol življenja, pozneje na 10, na 7, na 5 let, a nazadnje so morali sami priznati glede na vsakdanje skušnje, da cepljenje koz proti osepnici čisto nič ne varuje. Vendar so našli izgovor, da ono bolezen pomanjšava in ublažuje, česar pa še nikdo nij dokazal in se to ne more ublaževanje imenovati, da leto za letom tisoče cepljencev za osepnici umre.

Tudi se je človeštvo varalo v nadi, da bode cepljenje osepnice popolnem uničilo. Akoravno so kmalu po Jennerovi iznajdbi osepnice pojenjale, to vendar cepljenje nij moglo pročititi, ker je bil takrat na Angleškem izmej tisoč ljudi eden cepljen, po družih deželah še manj, in vendar so tudi tam izginile, kjer nikdo nij bil cepljen.

Zdravniki, ki cepljenje zagovarjajo, si mislijo, da stavljene koze osepnice nadomestujejo, da ena bolezen drugo izključuje. Ta nauk je puhel, neistinit, skušnja ga je zadosta ovrгла. Tudi ga še nikdo nij dokazal, da-si je bilo za to razpisano darilo od 1000 zlatov.

## Iz državnega zbora.

Z Dunaja 6. septembra. [Izv. dop.]

Prvi predmet, o katerem se ima državni zbor v tej sesiji posvetovati, je reforma nekojih direktnih davkov, katera reforma pa ne obsega niti vseh davkov, niti ni stalna, ampak samo za čas, dokler se ne spremeni celi davkarski sistem. V tem smislu je vlada predložila svoje nasvete, a splošno mnenje je, da nameravajo, — ako se ta reforma sprejme, potem celo delo preuredbe gruntne davka opustiti, ker se ne upa premagati težav, ki se kažejo pri reguliranju gruntne in drugih davkov. Zato je tembolj opreznim treba biti proti predloženi reformi, da se ljudstvu ne nalaga še novo breme, stara bi se pa ne olajšala. Cela stvar je jako zamotana, a pravo jedro se lahko da najti. Naš državni budget kaže vsako leto deficit od 20 do 30 milijonov gold. Vedno nove dolgove delati, ne gre; treba tedaj državne dohodke povišati. Pri nas je že taka navada, da se le zmirom misli na povečanje dohodkov, znižanje stroškov pa se kot nemogoče smatra.

Tako torej se želi naložiti novi personalni prihodninski davek (Personal-Einkommensteuer), katerega bi moral vsak plačevati, kdor ima na leto več, nego 600 gld. dohodka. Odsek je znižal najnižji dohodek na 400 gold. Na drugi strani pa je vlada nasvetovala, da se zniža gruntni davek za 10 odstotkov in nekoliko tudi hišni davek. Na prvi pogled bi se tedaj kazalo, da se namerava manjšemu gruntnemu posestniku neko olajšanja podariti, s prihodninskim davkom pa zadeti mnogo premožnih, ki dozdaj od svojih prihodkov niso davka plačevali. Poslednje se bi res zgodilo, a najbrže ne v tej razmeri, kakor si nekateri mislijo, kajti največji znesek novega davka bodo plačevali naši, rekel bi, srednji krog, to je meščani in tudi najbrže velika večina kmetov. Komisije bodo namreč kaj hitro zračunile, da ima ta ali ta gruntni posestnik 400 gld. letnih prihodkov, in hajd bo moral plačati štiri ali petkrat več, nego se mu bode odpustilo od gruntne davka.

Pa tudi v teh slučajih, kjer kmetu ne bode plačevati prihodninskega davka, je 10 % odpust na gruntne davku le navidezen. Dozdaj so se namreč deželne, okrajne in občinske priklade naložile tudi na sedanji prihodninski davek, na katerega mesto stopi v prihodnje novi personalni prihodninski davek. Glede tega pa postava velevala, da je on čisti državni davek, ter da na njega dežela, okraji in občine ne smejo svojih procentov nalagati. Nasledek tega je, da v prihodnje ostane za nalaganje deželnih itd. priklad, skoro samo gruntni davek. Če se pomisli, da priklade znašajo vse skupaj že v mnogih deželah do 100 in več odstotkov, potem si vsak lahko zračuna, da se gruntnemu posestniku po tej reformi davek ne bode znižal, ampak skoraj gotovo še povečal.

In še nekaj je treba omeniti, kar nekako čudno osvitljava to novo davkarsko reformo. Dozdaj so namreč c. kr. uradniki plačevali svoj prihodninski davek po posebni škali, tako, da je do 1000 gl. se plačal 1 %, od 2000 gl. 2 %, od 3000 gl. 3 % in tako dalje od 10.000 gl. 10 %; tedaj nižji uradniki v manjši razmeri nego višji. Postavimo, uradnik z 1000 gl. plače je imel prihodninskega davka 10 gl. plačati, kak dvorni svetovalec s 7000 gl. je pla-

čal 490 gl., minister s 10.000 gl. redne letne plače pa 1000 gl. davka. Znanprej spadajo tudi uradniki mej splošno postav, ter se jim bo davek dosti znižal, zlasti visoko plačanim; dvorni svetovalec bo potem k večjemu plačal kakih 150 gld. namesto 490 gld., minister pa namesto 1000 gld. le kakih 200 gld.

O tej stvari se je govorilo v odseku in opozicijski poslanci so nasvetovali, naj ostane glede uradnikov pri sedanjih uredbi, ker so uradniki tako dobro plačani, da lahko zgrešijo teh zneskov za davek, a večina odseka temu ni pritrdila.

Kritiko o tej reformi davkov si tedaj lahko vsak sam dela, opozicija v državnem zboru pa je ne glede na politično stališče uže iz teh zgoraj navedenih razlogov opravičena, da glasuje proti takej reformi davkov.

## Trgovinska pogodba z Nemčijo.

Kot najnovejšo remeduro, s katero naši nemški ustavoverci tolažijo industrijo, imenujejo trgovinsko pogodbo z Nemčijo. Navadno ljudje mislijo, da je vsaka trgovinska pogodba uže velikanska dobrota, da imata pri takih pogodbah oba dela dobiček in da avtonomna colnina pomeni, odreči se vsem dobičkom, katere imajo kupčijske pogodbe.

Ali je pa tudi res, da imata pri kučijskih pogodbah oba dela dobiček? Oni, kateri to trdijo, gledajo na Anglijo, katera je res pri vsakej kupčijski pogodbi veliko, veliko dobila. Pa naj bi si ti gospodje ogledali tudi druge kontrahente, in dvomimo, da bi še ostali pri prvem mnenju. Anglija je res dobila, ali vzrok temu je bil, ker je ona vedela, kaj hoče, in kaj jej koristi; drugi kontrahenti takih pogodb pa so bili sto let ostali za njo.

Enako se godi tudi pri nas. Razprave o kupčijski pogodbi vodi na Nemškem slavni Delbrück, najboljši kupčijski politikar na Nemškem. Koliko ima naša industrija od te pogodbe pričakovati sledi uže iz tega, da so Nemci izrekli, da od terjatev, oslanjujočih se na pogodbo od leta 1868, ne morejo odjenjati in da je lansko leto Delbrück deputaciji nemških velicah obrtnikov obetal, nemške industriji Avstrijo — odpreti.

## Politični razgled.

### Notranje dežele.

V Ljubljani 7. septembra.

Iz državnega zbora pojasnjuje položaje današnji naš uvodni članek.

Iz Reke poroča telegram, da je cesarjevič Rudolf od tam odšel 6. septembra in odplul v Pulj, gledat avstrijsko vojno brodovje.

Oficijozni listi potrjujejo, da je general Franjo Filipović namenjen biti naslednik Mollinaryjev. Hrvatski listi poročajo, da je Filipović naroden Hrvat.

Hrvatski poslanci so v kljubu sklenili vprašanje zjedinenja vojne krajine s civilno Hrvatsko v saboru poprijeti. V kakej obliki, to ni še jasno. — V saboru je Folnegović interpeliral vlado, kaj misli proti temu storiti, da je magjaronski druhal v Reki ob priliki dohoda cesarjeviča Rudolfa hrvatsko zastavo v blato teptala.

### Vnanje države.

Ruske novine enoglasno govoré, da ga ni človeka v Rusiji, ki bi z vsem navdušenjem ne bil za to, da se vojna do konca izvede v ruskem smislu. Nazadnje se bomo še mi smijali, ne Evropa, pravijo.

Umrli Thiers se torej na državne stroške pokopava. — Levica senatorjev je izdala do francoskega naroda proglas, v katerem

slavi zasluge Thiersove za domovino. — Maršal Mac-Mahon je svoje potovanje v jug zaradi pogreba odložil na nedeljo. — Uradni časnik prinaša poročilo ministra Fourtouna do Mac-Mahona, v katerem ta slavi Thiersa, da je pol stoletja dolgo delal Francoskej čast in jej služi kot pisatelj, govornik, državnik, povsod prvak. Zarad tega se mora na grobu temu možu vse česti izkazati. — Pogreb bode najbrž jutri v soboto. — 20.000 vojakov bode spremljalo sprovod.

Bismark in Andrassy se snideta, kakor zdaj oficijozno pišejo, sredi tega meseca. Ali v Gasteinu ali drugje, ni še povedano. Tega shoda se naši prusijani vesele preveč, ker mu probilo veljave pripisujejo.

Iz Berlina se piše, da se tamošnji odločilni Nemci sicer veselé, da se v hudih bojih in dolgej vojski Rusija oslabi, da pa bodo vendar z Rusijo glasovali in proti Turčiji, kadar se bode mir sklepal, kar ne bode še tako brž.

## Dopisi.

Iz celjskega okraja 5. sept.

[Izv. dop.] Nič novega, ampak nekaj starega bi rad povedal. Močno napak je, da naše učiteljske moči pri naših slovenskih šolskih listih tudi dvojimo in cepimo. Malo nas je, pa še ti smo razkosani. Dva šolska lista „Učiteljskega tovariša“ in „Slov. Učitelja“ imamo; zakaj bi se ne zjedini, in slovensko učiteljstvo bi složno, naj si bode kranjsko ali štajersko, goriško ali primorsko, veselo seglo po enem listu?

Ali nemamo vsi učitelji s šolsko dečeno in tisto namero, namreč jo izobraževati in z zdravimi načeli izrejevati? Z vsemi drugimi misli, kot: kar je za „Kranjca“ ni za „Štajerca“ in narobe, z osebnostimi, raznimi predsodki pa na stran. — Prenapetnež bode rekel: Da, „Uč. tovariš“ je „klerikalnega“ mišljenja, drugi prenapetež pa bode „Slov. učit.“ liberalstvo očital.

Ali učiteljstvo in duhovenstvo naj v prijaznosti složno delujeta. Vmes bodi rečeno, da je tudi „Slov. Učitelj“ cerkvi in duhovenstvu prijazen, vsaj še ni bilo v njem zoper taisto nikdar žal besede.

Zjedini mo „Učitelja“ z „Učit. Tovarišem“, kateri uže od 1861 neprenehoma izhaja, — prej ko mogoče!

Povsod, na Kranjskem, Štajerskem, Goriškem, v Istri in okolo Trsta so izvrstne pesne moči, ki bi za „Uč. Tov.“ pisale vsakovrstnih rečij, in tako bi bil ukrepljen „Učit. tovariš“ podvojeno res prav dober in zanimiv šolski list; učiteljem bi bilo pa v duševnem in gmotnem obziru vstreženo. Ako bi se tako nove duševne in gmotne moči „Uč. Tovarišu“ krepko in vstrajno, brez vsakega obotavljanja pridružile, bi li ne mogel tudi trikrat na mesec izhajati? — Učitelji, preudarite blagovoljno pa z odjenljivostjo to besedo.

Združljivec.

Od hrvatske meje 4. sept. [Izv.

dop.] Vsakemu avstrijskemu državljanu, kateremu je mar za blagost države, posebno pa vojaškim krogom pristudni list „Neue freie Presse“ prinaša v številki od 31. avgusta članek, v katerem izreka jako nesramno željo, da bi se politični general Mollinary ne vrnil več na svoje mesto. Dalje psuje to glasilo nemških ustavovercev generala Rodiča in Mollinaryja kot nesposobna, ki naj bi se odpravila itd. „Militär Zeitung“ prinaša v številki od 1. sept. na to obrekovanje sledeči članek: „N. fr. Pr.“ torej očita slovanskima generaloma, da nista germanizatorja,

in vladi, da imenuje v slovanske provin-  
cije take generale za komandante, kateri  
umejo želje in jezik podložnega si ljudstva.  
Mi dajemo vladi popolnem prav, da imenuje  
ze slovansko krajino Slovana za koman-  
danta, in sicer takega generala, katerega člo-  
vekoljubje bode rodilo vladi tisočkrat boljši  
sad, nego najostrejšje postopanje neslovan-  
skega poveljnika. Zelo smešno je pa tako-  
zvanima političnima generaloma očitati, da  
nijsta germanizatorja, kakor tudi to, da umeta  
boljši službeni opravilnik, kakor Götheja in  
Schillerja.

Avstrija pozna svoje germanske  
generale! Mi potrebujemo le dobrih avst-  
rijskih generalov; našej dinastiji zvestih  
mož, kateri skrbé za blagost in skupnost naše  
monarhiije. In taka možaka sta Rodič in Mo-  
llinary! Avstrijanca z dušo in telom, izvrstna  
in cesarju zvesto vdana vojaka. Ali vesta  
mnogo citatov iz Götheja in Schillerja, tega  
sicer vemo, — a če jih tudi ne umeta, se  
nam to nikakor ne zdi napačno. Ako se  
predrzne „N. fr. Pr.“ hrvatskega narodnega  
junaka Jelačića citirati kot strašilo in se  
hudovati nad Mollinaryjem, da se ravna po  
Jelačiću, mu s tem nevedoma podaje izvrstno  
spričevalo. Znano nam je, da ime Jelačić  
neljubo doni po ušesih tistih, kateri so leta  
1848 stali za barikadami proti Avstriji. Ta-  
istim Avstrijcem pa, kateri so se ob času re-  
volucije zvesto zbirali okolo črno-rumene za-  
stave, bode ban Jelačić vedno velikansk ju-  
nak in patrijot, kateremu je Avstrija dolžna  
ohraniti spomin o Rodiču in Mollinaryju, naj  
se le potolažita zavoljo večletnih napadov  
tega lista — ona nijsta edina, katera se ne  
ravnata po pravilih avstrijskih ger-  
manizatorjev.

## Domače stvari.

— (O zjedinenjslovenskihčas-  
nikov) piše v zadnjem „Slovenču“ nov do-  
pisnik, ki je sicer za zjedinenje, a mej drugim  
naglaša, da (kar se je uže večkrat v „Sl.“  
bralo) so od kraja „vsi rodoljubi“ podpirali  
„Slovenski Narod“. To je zmota. Naše knjige  
same kažejo, da je „Slovenski Narod“ prva  
tri leta manj naročnikov imel, kakor jih ima  
zdaj, in tudi manj, kakor tačas, ko se je iz  
Maribora v Ljubljano selil. Sovražnikov je pa  
v domačem taboru imel, uže predno se je ro-  
dil, in to hude. O tem pa obširnejše nečemo  
govoriti, ker bi bilo neplodno in morda celo  
kvarno. Le pustimo za zdaj preteklost, bo-  
rimo se za zdanost in bodočnost. A naš ar-  
hiv hrani dovolj pisem in dokazil, iz katerih  
bode enkrat podrobni zgodovinar naše male  
narodne borbe videl, kako je bilo zadnjih 10  
let za našimi kulisami.

— („Slovensko učiteljsko društ-  
vo“), „Narodna šola“ in „vdovsko učitelj-  
sko društvo“ bodo zborovala v 27. septembra  
v Ljubljani.

— (V ljubljanskej čitalnici) bode  
jutri predstavljanje umetelnice v magiki, g.  
Karoline Felbinger.

— (V Zagreb) je šlo denes več udov  
tukajšnjega društva veteranov udeležiti se bla-  
goslavljanja zastave hrvatskih veteranov.

— (Iz sv. Lenarta v slovenskih  
Goricah) se piše „Uč.“: 2. avgusta je ob-  
hajalo učiteljsko društvo šent-lenartskega  
okraja pri sv. Trojici svoje zborovanje. Tega  
zboru udeležila se je večina udov. Se ve, da  
je k temu ugodno vreme dosti pripomagal.

Začetek zborovanja bil je napovedan o 9<sup>1</sup>/<sub>2</sub> uri  
v šolski sobi, a ker se je nekaj gg. udov za-  
kasnilo, otvoril je predsednikov namestnik, g.  
S. Ješovnik skupščino poldrugo uro pozneje s  
prijaznim nagovorom. Potem so se prečitala  
došla pisma „dunajskega učiteljskega društva“  
o zavodu zapuščenih otrok in disciplinarnih  
sredstvih v narodnej šoli.

— (O g. K. Seidlu) dež. in drž. po-  
slancu za slovensko okolico mariborsko pri-  
naša tudi dunajski „Vaterland“ od četrtega  
podroben dopis, kakov čuden poštenjak je.  
Radovedni smo, ali bodo drugi državni po-  
slanci kaj storili, ali pa bodo take ljudi  
mej soboj trpeli?

— (V Ptuj) je denes in jutri slavno-  
sten shod požarnih straž. Radovedni smo,  
če se bode tudi tam tako pazilo, da ne pade  
kaka „politična“ beseda, kakor se pri naših  
shodih zdaj pazi.

— (Grozdnit ustreljen.) 24. avg.  
sta dva človeka hotela krasti grozdje v Hra-  
stovškem vinogradu; vinogradnik, ki je zlo-  
činca dobro poznal, je hotel ju s klicanjem  
pregnati in ker se tega vstrašila nijsta, je  
vinogradnik za njima ustrelil, ter hudobnej-  
šega tako zadel, da je ta, še nekoliko ko-  
rakov storivši, mrtev se zgrudil na tla. Bil  
je ta zločinec zaradi svoje divjosti obče znan,  
nihče pred njim nij varen bil, ker je vedno  
z velikim nožem in pištolo oborožen okolo  
hodil, pred nekaterimi tedni je celo vtuk-  
kajšnjem cerkvenem zvoniku nekega fanta  
z nožem tako dregnil, da se je krv curkoma  
vnila; bil je sicer zaradi tega obsojen, pa je  
sedaj poprej umrl, kakor je ovo kazen na-  
stopil. Kakor je živel, tako je umrl, pravijo  
ljudje; dobro, da ga nij več! —

— (Hlev zgorel.) Od sv. Marjete pri  
Pesnici se piše: V petek 24. avgusta je ogenj  
popalil hleve Jurja Mulca v Loženah. O polu  
dne je začelo v hlevu goreti in v nekaterih  
trenotkih je bil veliki, se slamo kriti, leseni  
hlev ves v plamenu. Zgorel je lep in drag  
žrebec; kobilo z malim žrebetom so sicer  
oteli, vendar od ognja hudo opečeno. Zgorela  
je vsa uže spravljena živinska krma, škode  
razun hleva je više 800 gld.; k sreči je hlev  
bil zavarovan. Hišna poslopja, katera so le  
nekoliko korakov od hleva oddaljena, so z ve-  
likim trudom rešili.

## Razne vesti.

\* (Po jemanje.) Ko je baron Jurij Sina  
pred 20 leti na Dunaji umrl, zapustil je svo-  
jemu sinu 80 milijonov goldinarjev. Sin je  
umrl lansko leto spomladi, zapustivši samo  
40 milijonov še; a zdaj so premoženje še en-  
krat cenili, in sicer na 25 milijonov. V to za-  
puščino se deli pet dedičev.

\* (Požari.) 30. avgusta t. l. je pogo-  
rela vas Potok v občini Moslavina. 30 hiš in  
70 poslopij je pogorelo. Poleg tega je zgorela  
tudi neka ženska, ki je svoje blago hotela iz  
ognja rešiti. Cel dan do trdne noči so ljudje  
gasili, pa vendar nij vse skup nič pomagalo,  
kajti hud vihar je gnil ogenj na vse strani.  
— 1. septembra pa je v Obedišči, v občini  
Križ, bil požar; pogoreli ste dve hiši zadruga  
Vupoglavcev s hlevi vred, 10 goved in 20 pre-  
šičev. Uradniki županstva so gasili in njho-  
vemu krepkemu delovanju se je zahvaliti, da  
da se požar nij razširil.

\* (Otročja šala.) V Sarošpataku na  
Ogerskem je prala neka tamošnja ženska pe-  
rilo. Tam je tudi 8—9letna hčerka te žene  
kopala se. Ta je za norce začela na pomoč  
klicati in se je skrila za nekaj časa pod vodo.  
Mati nij vedela, da otrok zna dobro plavati,  
tekla je otroku na pomoč proti plitvi vodi,  
kjer je dekletce skrilo se pod vodo. Nekoliko

od brega proč pa materi naenkrat zmanjka  
tal, žena se skrije pod vodo in utone. Otrok  
pa je plaval dobre volje dalje, ne vedoč, da  
je zaradi svoje šale izgubil mater.

## Tržne cene

— Ljubljani 7. septembra t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld 75 kr.; — raž 6 gld.  
17 kr.; — ječmen 5 gld. 20 kr.; — ovas 2 gld. —  
95 kr.; ajda 6 gld 34 kr.; — pros 5 gld. 53 kr.;  
— koruza 6 gld. 40 kr.; krompir 100 kilogramov  
3 gld. 12 kr.; — fižol hektoliter 7 gld. — kr.; masla  
kilogram — gl. 94 kr.; — mast — gld. 82 kr.; —  
špoh trišen — gld. 76 kr.; — špoh povojen — gld. 73  
kr.; jajce po 2<sup>1</sup>/<sub>2</sub> kr.; — mleka liter 7 kr.; govednine  
kilogram 54 kr.; — teletnine 64 kr.; — svinjsko  
meso 60 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 73 kr.;  
— slame 1 gold. 51 kr.; — drva trda 4 kv. metrov  
6 gold. 80 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

## Dunajska borza 7. septembra.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

|                                  |            |     |
|----------------------------------|------------|-----|
| Enotni drž. d. l. g. v bankovcih | 64 gld. 40 | kr. |
| Enotni drž. dolg v srebru        | 67         | 35  |
| Zlata renta                      | 74         | 80  |
| 1860 drž. posojilo               | 111        | 80  |
| Akcije narodne banke             | 147        | —   |
| Kreditne akcije                  | 201        | 25  |
| London                           | 119        | 30  |
| Napol.                           | 9          | 56  |
| C. kr. cekini                    | 5          | 71  |
| Srebro                           | 104        | 75  |
| Državne marke                    | 58         | 65  |

## Ohranitev zdravja

obstoji večidel v čiščenju in snažnosti sokov  
in krvi, ter v pospešitvi dobrega prebavenja.  
To doseči je najboljši in zdatnejši pripomoček:

## Dr. Rosa oživljavno mazilo.

Dr. Rosa oživljavno mazilo zadostuje vsem  
terjatvam najpopolnejše, ono oživlja celo de-  
lavnost prebavenja, ustvarja zdravo in čisto krv,  
in život pridobi zopet svojo prejšnjo moč in  
zdravje. — Ono je za vse bolezni prebavenja,  
posebno za zarinjnost teka, kisloto se riganje,  
napihovanje, bruhanje, želodčni krč, zasliženje,  
krevnico (zlato žilo), prenatlačenja želodca z  
jedili itd., gotovi in ozdravljivi pripomoček,  
kateri si je pridobil zaradi izvrstnega učinka  
v kratkem času splošno razširjenje.

Velika steklenica 1 gold., mala steklenica 50 kr.

Na stotine priznanjevalnih spisov je raz-  
položenih. Razpošilja se na frankovane dopise  
proti poštnem povzetku na vse kraje.

Steinbruch pri Pešti 18. julija 1875.

Veleštovani gospod!

Dolžnost mi je, da vam obznanjam o iz-  
redno ugodnem učinku dr. Rose oživljavnega  
mazila. Več časa me je namreč mučilo tako  
želodčno zlo, da sem samo najlažje jedi užil,  
a se nikdar nasititi ni mogel. Če sem le kaj  
več jedel, ali pa kaj mastnega užil, čutil sem  
težave in bolezn.

Rabil sem raznolična zdravila in sredstva,  
a vedno brez uspeha. Vaše izvrstno dr. Rose  
oživljavno mazilo mi je pa popolno zdravje  
dalo, in zahvaljevaje se vam najsrčnejše, pro-  
sim vas še itd. (pride naročba).

Spoštovanjem

Jože Kaspar.

## V prijazno pozorjenje!

Da se ogne neljubim pomotam, naj p. n.  
naročniki povsodi izrečno: Dr. Rose  
oživljavnega mazila iz B. Fragnerjeve  
lekarnje v Pragi zahtevajo, kajti zapazil  
sem, da se jemalcem marsikje, ako samo oživ-  
ljavnega mazila zahtevajo, in ne izrečno: Dr.  
Rose oživljavnega mazila, kako ničvredno  
mešanico daje.

Pravo se oživljavno mazilo dr.  
Rose dobiva le v glavni zalogi nare-  
jalca B. Fragnerja, lekarna pri „črnem  
orlu“ v Pragi, ogel spornerske ulice št. 205—3.

V Ljubljani: pri lekarnih Gabriel  
Piccoli, Josipu Svobodi, Erasmus  
Biršiču; v Novem mestu: pri D. Riz-  
zoliu, lekarju; v Kočevju: pri Andreju  
Braunu.

Vse lekarnje v Avstriji, kakor tudi večidel  
materijalne štacune imajo zaloge tega oživljeval-  
nega mazila.

Tamo se tudi dobiva:

## Práško univerzalno hišno mazilo,

gotovi in poskušeni pripomoček za ozdravenje  
vseh prisadev, ran in oteklin po 25 kr. in  
35 kr.

## Mazilo za oglušenje.

Poskušeno in zaradi mnogo zdravniških  
poskušanj znano kot najgotovejši pripomoček  
za ozdravenje močno oglušnih, ter za pridob-  
itev popolnem izgubljenega sluha. 1 stekle-  
nica 1 gold. av. vej. (76—11)

## Razpis

službe sekundarija pri deželnih dobrodelnih napravah v Ljubljani.

Služba sekundarija pri deželnih dobrodelnih napravah v Ljubljani z letno remuneracijo 400 gold., se stanovanjem v bolnišnici, s postrežbo, s 5 sežnji drv za kurjavo in z 18 funt. sveč je izpraznjena, ter se bode na dobo dveh let oddala, ki se utegne po dveletnem dobrem službovanji še dvakrat po 1 leto podaljšati.

Prošnjiki za to službo imajo dokazati, da so doktorji zdravništva, ali vsaj kirurgi z diplomom, ali pa, da so vsaj zdravniške visoke šole dovršili. Dokazati imajo tudi, da so nemškega in slovenskega jezika v govoru in pisavi popolno zmožni in neoženjeni.

Dotične prošnje s potrebnimi dokazi naj se pošljejo do

**30. septembra 1877**

vodstvu deželnih dobrodelnih naprav v Ljubljani.

**Od deželnega odbora kranjskega.**

V Ljubljani 31. avgusta 1877.

Štev. 5249.

(245-2)

## Razglas

za 7 deželnih ustanov in za več plačujočih učencev na deželni vino- in sadjerejske šoli na Slapu poleg Vipave.

Na deželni vino- in sadjerejske šoli v Slapu poleg Vipave z dveletnim podukom izpraznjenih je za prihodnje šolsko leto, ki se prične dne 1. novembra, 7 deželnih ustanov v letnem znesku 120 gold.

Pravico do teh ustanov imajo ubogi sinovi Kranjskih kmetovalcev, ki so vsaj 16 let stari, čvrstega zdravja, lepega vedenja, in ki

so z dobrim uspehom dovršili vsaj ljudsko šolo. Ustanove se ne izplačujejo na roko, ampak dotični dobivajo za to hrano, stanovanje in poduk v šoli.

Dalje je izpraznjenih več mest za plačujoče učence, kateri plačujejo po 120 gld. na leto za hrano in stanovanje in po 20 gld. šolnine na leto.

Sprejmo se tudi redni zunanji učenci, ki plačujejo po 20 gold. šolnine na leto, in sicer za pol leta naprej.

Prošnjiki naj lastnoročno slovenski pisane prošnje do

**30. septembra l. 1877**

če mogoče osebno izroče vodstvu deželne vino- in sadjerejske šole v Slapu.

Prošnjam je dodati rojstveni list ter pričevalo o čvrstem zdravju, lepem vedenju ter o dovršeni ljudski šoli. Prošnjiki za ustanove predložiti morajo tudi ubožne liste, prošnjiki za plačujoča mesta pa primeren protipis vzdrževanja (Unterhaltsrevers).

**Od deželnega odbora kranjskega.**

V Ljubljani, dne 4. septembra 1877.

## Oznaniilo.

Podpisano županstvo usoja si naznanjati, da bo dne **15. septembra** tekočega in vsacega naslednjega leta v Dornbergu letni trg za živino in različno drugo blago.

**Županstvo v Dornbergu,**

16. avgusta 1877.

(249-1)

**Josip Šinigoj, župan.**

## Gospica,

ki je v znanem Buwovem muzikalnem zavodu v Gradci pedagogični muzikalni kurs z najboljšim uspehom dovršila, si prisvojila najboljšo učno metodo in se z izvrstnimi spričali lahko izkaže, priporoča se za sistematično podučevanje v glasoviru. Natančneje poroča F. Müllerjev Annoncen-Bureau v Ljubljani.

(243-2)

## Eden ali dva dijaka

se sprejmeta v stanovanje na št. Peterskem predmestju štev. 40 nova I. nadstropje pri nekem železniškem uradniku. (2-1-1)

## Naznanilo.

Trije fantje šolarji se vzamejo na hrano in v stanovanje pri J. Uranič, na Marjinem trgu h. št. 4 v II. nadstropji, nasproti Frančiškanev. Vprašuje se ravno tamkje. (252)

## Prsni katar

**se urno odpravi.**

Najnovejša

**javna zahvalnica**

z Dunaja, 2. marca 1877 od gospoda Karla Bergmüllera, inženjerja, IX., Liechtensteinstrasse 27.

C. kr. fabriki sladnih preparatov, Graben, Bräunerstrasse Nr. 8.

Vaše blagorodje!

Prehladil sem se in dobil prsni katar, da sem bil primoran, v Vaših preparatih pomoči iskati. Kupil sem si dve flaši zdravstvene pive iz sladnega izlečka in sem ga rabil po navodu. **Katar je bil že pri prvi flaši skoraj odstranjen, in zato smem Vaše prave Hoffove sladne preparate vsakemu zares najtoplejše priporočati, kajti ne dajo se zlatom plačati, ker tako naglo in ugodno zdravijo.** Prosim, da te moje vrste v blagor človeštva po časnikih naznanite. Denes prosim, da mi pošljete paket prsnihih bonbonov iz sladnega ekstrakta.

Spoštovanjem

**Karl Bergmüller, inženjer,**  
Dunaj IX., Liechtensteinstrasse Nr. 27.

Pravi Hoffovi sladni bonboni so v modrem papirju. (187-9)

V Ljubljani pri **Gabr. Piccoli,** lekarna pri „angelju varhu“ na dunajski cesti.

### Tujci.

6. septembra:

Evropa: pi. Wolff iz Celovca. — Kermel iz Grada. — Gorup iz Reke. — Jaber iz Rima.

Pri Slonu: dr. Luber iz Gorice. — Galer iz Dunaja. — Hochwünder iz Trsta. — Kos iz Dunaja.

Pri Maliet: Aquaro iz Trsta. — Manasse iz Dunaja.

## Za dame,

ki bi se hotele trgovinskemu stanu posvetiti, začne se 15. t. m.

## privatni kurs

za podučevanje v enostavnem in dvojnem knjigovodstvu in v drugih sem spadajočih trgovinskih vedah, tudi v menjičnem poslovanju. Oglašja naj se v F. Müllerjevem Annoncen-Bureau v Ljubljani, gospodske ulice, knežev dvor, kjer se natančneje poroča. (244-2)

## Javna izjava!!

Neugodne razmere nas silijo, da razpustimo svoj éta-blissement na Dunaji in da vso zalogo blaga razprodamo pod fabriško ceno.

Da urno razprodamo, prodamo za samo

**8.15 gld.**

sledede praktične in dobre predmete:

- 1 precizijska ura s priročno verižico vred; jamči se za eno leto za pravilno hojo.
- 1 mizna lampa s varnostnim gorivom, jako praktična.
- 1 mizni prt, eleganten, pisan, iz fine angorske volne.
- 10 jeklorezov, kopije slavnih mojstrov, s katerimi se dve sobi lahko okinčate.
- 1 kuhalni aparat za čaj, s katerim se v 2 minutah skuha najboljši čaj.
- 1 terakota-kip, ob enem gorivo, fino izdelan, kinča vsako salonsko mizo.
- 1 domino, komplet, v leseni skatliji.
- 1 skatlija za sladkor, palisandrov les, z najlepšim kiporeznim delom okinčana in z veksirnim zaporom.
- 1 klešče za sladkor, iz vedno bele kovine.
- 6 kosov arom. zdravilnega mila od dr. Duponta.
- 6 miznih nožev z močnimi rogovi in jeklenimi rezali.
- 6 vilic z močnimi rogovi.
- 6 žlic, c. kr. patentiranih, vedno belih.
- 6 kavni žlic, c. kr. patentiranih, vedno belih.
- 1 žlica za juho, c. kr. patent, masivna.
- 1 žlica za mleko, c. kr. patent, masivna.

50 kosov.

Vseh teh naštetih 50 kosov stane skup samo

**8.15 gld.**

Za vse predmete se jamči.

**Naslov: Vereinigte Export-Kompagnie,**

Wien, Burgring 3.

Naročila z dežele proti povzetju urno. (250-1)

## Čistenje in izboljšanje vina

z marzeljsko žolco,

najboljše, najpripravnejše, cenó in dozda nedoseženo sredstvo, da vino čisti, da mu dá lepo svitlobo in da mu vzame slabi sodov in gnilobni okus. Poduk v obeh deželnih jeziki zastoni. Naj se obrača na **agenturo A. Hartmanna v Ljubljani.** (227-4)

## Poziv staršem in jerobom!

Obleke za dijake vsake velikosti, tudi specialnosti v otročjih oblačilih, po čudno nizke ceni, dobivajo se pri

(247-1)

**M. Neumann-u,**

v Ljubljani, slonove ulice, Lukman-ova hiša.

## Grobni kameni in grobni spominki

in sicer:

**Grobni kameni od 5 gl. naprej za vsako ceno.**

Tudi imam najnovejše slike grobnih spominkov domačih in tujih dežel, in se, ako kdo želi, ti pokažejo.

Tudi se marmorova sipa vedno zastoni dobiva pri

**Petru Thomann-u,**

(234-2)

kamnoseku v Ljubljani.